

Sygn. akt IV P 78/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 października 2015 r.

Sąd Rejonowy w Malborku w IV Wydziale Pracy

w składzie:

Przewodniczący: SSR Maciej Helmin

Protokolant: stażysta Anna Jońca

po rozpoznaniu w dniu 22 października 2015 r. w Malborku na rozprawie,

sprawy z powództwa **H. A.**,

przeciwko pozwanemu **L. P. w G.**

o ustalenie wykonywania pracy w szczególnych warunkach

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powoda H. A. na rzecz pozwanej L. P. w G. kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Powód H. A. domagał się ustalenia, iż praca świadczona przez niego w okresie od 1 grudnia 1970 roku do 30 kwietnia 1979 roku na rzecz Ośrodka (...) w G., na stanowisku pomocnika kierowcy i kierowcy była pracą wykonywaną w szczególnych warunkach w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W uzasadnieniu powód podał, iż zatrudniony był w zlikwidowanym Ośrodku (...) w G. – Brygada Mechaniczna K. na stanowisku pomocnika kierowcy i kierowcy. Powód wskazał przy tym, że Pozwane L. P. w G. jest następcą prawnym po pracodawcy powoda. Powód wskazał, że zamierza się ubiegać o przyznanie mu świadczenia emerytalnego w obniżonym wieku emerytalnym, zaś dla spełnienia przez powoda warunków przyznania świadczenia emerytalnego, niezbędne jest zaliczenie okresu zatrudnienia w Ośrodku (...) w G. – Brygada Mechaniczna K. do okresu pracy w warunkach szczególnych. Zdaniem powoda zakres obowiązków pracowniczych obejmował czynności przy zrywce i wywózce drewna z lasu wymienionych w wykazie A dział VI rozporządzenia.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwana podała, że Ośrodek (...) w G. został zlikwidowany na mocy Zarządzenia nr 21 Dyrektora Okręgowego L. (...) w G. z dnia 20 grudnia 1990 roku (§ 2 zarządzenia), zaś majątek przejęty został w całości przez nowoutworzoną jednostkę – Zakład (...) L. (...) w G.. Z kolei Zakład (...) uległ likwidacji na podstawie zarządzenia nr 13 Dyrektora Generalnego L. (...) z dnia 12 maja 1997 roku. Pozwana wyjaśniała, że Regionalna Dyrekcja L. (...) przejęła po zlikwidowanym Zakładzie (...) L. (...) w G. jedynie majątek oraz akta archiwalne (m.in. akta osobowe). Pozwana nie przejęła pracowników w trybie art. 23[1] kodeksu pracy, a z tego względu pozwana nie jest poprzednikiem prawnym pracodawcy powoda.

Sąd ustalił, co następuje:

Powód H. A. był zatrudniony w Ośrodku (...) w G. w okresie 1 grudnia 1970 roku do 30 kwietnia 1979 roku na stanowisku pomocnika kierowcy a następnie kierowca.

(okoliczności bezsporne, nadto dowód: zeznania świadka H. C. – k. 58v – 59, zeznania świadka E. K. – k. 59 - 59v, w aktach osobowych powoda – świadectwo pracy – k. 2)

Ośrodek (...) w G., w którym powód był zatrudniony został zlikwidowany na mocy Zarządzenia nr 21 Dyrektora Okręgowego L. (...) w G. z dnia 20 grudnia 1990 roku, a majątek po zlikwidowanej jednostce wszedł w całości w skład nowoutworzonej jednostki – Zakładu (...) L. (...) w G.. Z kolei Zakład (...) uległ likwidacji na podstawie zarządzenia nr 13 Dyrektora Generalnego L. (...) z dnia 12 maja 1997 roku. Regionalna Dyrekcja L. (...) przejęła po zlikwidowanym Zakładzie (...) L. (...) w G. majątek oraz akta archiwalne (m.in. akta osobowe). Pozwana nie przejęła pracowników w trybie art. 23[1] kodeksu pracy.

(okoliczności bezsporne, nadto dowód: zarządzenie nr 21 z dnia 20 grudnia 1990 roku – k. 24, zarządzenie 13 z dnia 12 maja 1997 roku – k. 25, sprawozdanie z przebiegu likwidacji – k. 44-56)

Powód występował o ustalenie prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Na skutek odwołania powoda po odmownej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych toczyło się postępowanie przed Sądem Okręgowym w Gdańsku zakończone oddaleniem powództwa, a następnie przed Sądem Apelacyjnym – oddaleniem apelacji. Przed Sądem Okręgowym powód prowadził postępowanie dowodowe w oparciu o dowody osobowe zaoferowane w niniejszym postępowaniu. Skarga kasacyjna w tej sprawie nie została przyjęta do rozpoznania (sygn. akt II UK 155/11). Ponowne rozpoznanie sprawy zakończyło się odrzuceniem odwołania i oddaleniem skargi kasacyjnej (sygn. akt II UK 296/13).

(okoliczności bezsporne k. 58, 59v)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlega oddaleniu ze względu na brak legitymacji procesowej biernej po stronie pozwanej, a także brak interesu prawnego powoda w sprawie.

W ocenie Sądu powód nie wykazał, że wskazany przez powoda podmiot jest legitymowany do występowania w niniejszej sprawie jako pozwany; pozwany nie był bowiem pracodawcą powoda i nie jest następcą prawnym pracodawcy powoda. Pracodawcą powoda była jednostka organizacyjna państwowego gospodarstwa (...) - Ośrodek (...) w G., który został zlikwidowany jako odrębna jednostka organizacyjna; brak jest również ciągłości podmiotowej między pozwanym a pracodawcą powoda.

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie również z uwagi na brak interesu prawnego po stronie powoda. Zgodnie z art. 189 kpc powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. W zasadzie w doktrynie i orzecznictwie nie budzi wątpliwości, że wyrok wydany na podstawie art. 189 k.p.c. ma na celu usunięcie niepewności stanu prawnego zachodzącą w stosunkach pomiędzy legitymowanym interesem prawnym powodem a wyznaczonym tym interesem pozwanym. Z tego względu interes prawny należy traktować jako istniejącą po stronie powoda potrzebę wprowadzenia jasności i pewności prawnej w sferze jego sytuacji prawnej, wyznaczonej konkretnym stosunkiem prawnym, a zagrożonej lub naruszonej przez pozwanego (tak w wyroku Sądu Najwyższym z 4 kwietnia 2014 r., sygn. akt I PK 234/13, LEX nr 1480057). Innymi słowy, chodzi o takie sytuacje, w których uwzględnienie żądania pozwu orzeczeniem sądu, zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów; definitywnie zakończy spór istniejący lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 5 kwietnia 2007 r., sygn. akt III AUa 1518/05, LEX nr 257445).

Powszechnie przyjmuje się również w orzecznictwie Sądu Najwyższego, a w ślad za nim w orzecznictwie sądów powszechnych, że powództwo oparte o art. 189 kpc nie jest instrumentem prawnym do uzyskiwania dowodów potrzebnych powodowi w innych toczonych sporach (por. wyrok Sądu Najwyższego z 23 lutego 1999 r., sygn. akt I PKN 597/98, LEX nr 39622, podobnie w wyroku z 1 grudnia 1983 r., sygn. akt I PRN 189/83, LEX nr 15836; także w uchwale Sądu Najwyższego z 17 czerwca 1987 r., III PZP 19/87, LEX nr 13036; uchwale z 3 listopada 1994 r., I PZP 45/94, LEX nr 1298238). Nie ulega również wątpliwości, że powództwo oparte o art. 189 kpc nie jest środkiem do ustalania faktów, które nie mają charakteru prawotwórczego (tak m.in. w wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1997 r., I PKN 434/97, LEX nr 33983).

W niniejszej sprawie powód domagał się ustalenia, że pracował w okresie od 1970 roku do 1979 roku w szczególnych warunkach. Przede wszystkim, sąd zważył, że brak interesu prawnego wynika z możliwości realizacji swojego roszczenia w postępowaniu o świadczenie, które bezpośrednio może usunąć stan niepewności powoda co do jego sytuacji prawnej. Już powyższe stanowi podstawę odmowy udzielenia ochrony prawnej w ramach zgłoszonego żądania; w tym zakresie właściwe jest postępowanie przed organem emerytalno-rentowym. Poza tym, w ocenie sądu uwzględnienie powództwa poprzez dokonanie powyższego ustalenia nie jest możliwe, gdyż miałoby charakter ustalenia faktu, który nie jest faktem prawotwórczym, a więc takim, który prowadziłyby do powstania określonych skutków prawnych. Orzeczenie zgodne ze zgłoszonym żądaniem wydane w niniejszym postępowaniu stanowić miało by dopiero dowód w postępowaniu, w którym powód ponownie ubiegałby się o świadczenie emerytalne związane z pracą w szczególnych warunkach, a przy tym organ nie będzie związany tym ustaleniem sądu w niniejszej sprawie. Sąd zwrócił przy tym uwagę, że powód prowadził już postępowania przed organem emerytalno – rentowym w tym zakresie, a następnie przed sądem powszechnych w ramach odwołania od decyzji organu, które zakończyło się niepomyślnie dla powoda. Z tego względu sąd doszedł do przekonania, że wszczęte i prowadzone postępowanie zmierzałoby jedynie i wyłącznie do przeprowadzenia dowodów z zeznań świadków, prowadzonych zresztą już uprzednio w postępowaniu zakończonym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, i uzyskania na ich podstawie dokumentu urzędowego w postaci orzeczenia, które z kolei miało by stanowić dowód, którego nie udało się skutecznie przeprowadzić powodowi dotychczas w postępowaniu przed Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Sądem Okręgowym i Sądem Apelacyjnym w uprzednio zainicjowanym postępowaniu.

Na marginesie wskazać należy również, iż powód zaplanował prowadzenie postępowania dowodowego w niniejszym postępowaniu przed Sądem Rejonowym w Malborku w oparciu o dowody z zeznań tych samych świadków, przy czym już tylko dwóch z czterech, które zostały już przeprowadzone w postępowaniu przed Sądem Okręgowym i Sądem Apelacyjnym z odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

W tym stanie rzeczy powództwo podlegało oddaleniu po pierwsze, wobec braku legitymacji pozwanego, a po drugie, wobec braku interesu prawnego w uzyskaniu ochrony prawnej poprzez ustalenie.

Rozstrzygnięcie o kosztach w punkcie II wyroku sąd oparł się na przepisach art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz art. 99 kpc w związku z § 11 pkt 3 w związku z § 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu z dnia 28 września 2002 r. sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.